

Sikkim Public Service Commission

Main Written Examination for the Post of Assistant Professor for Sikkim Institute of Higher Nyingma Studies under Education Department

PAPER II

BUDDHIST PHILOSOPHY

Time allowed: 3.00

Maximum Marks: 200

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

Read the instructions carefully before answering the questions: -

- 1. IMMEDIATELY AFTER THE COMMENCEMENT OF THE EXAMINATION, YOU SHOULD CHECK THAT THIS BOOKLET DOES NOT HAVE ANY UNPRINTED, TORN OR MISSING PAGES OR ITEMS. IF SO, GET IT REPLACED BY A COMPLETE TEST BOOKLET.**
- 2. Please note that it is the candidate's responsibility to fill in the Roll Number carefully without any omission or discrepancy at the appropriate places in the ANSWER SHEET. Any omission/discrepancy will render the Answer Sheet liable for rejection.**
- 3. Do not write anything else on the Answer Sheet except the required information.**
- 4. This Paper is divided into Part I, Part II and Part III. All the parts are compulsory.**
- 5. The total marks for this paper is 200.**
- 6. After you have completed filling in all your responses on the Answer Sheet and the examination has concluded, you should hand over the Answer Sheet to the Invigilator only. You are permitted to take with you the Test Booklet.**

DO NOT OPEN THIS TEST BOOKLET UNTIL YOU ARE ASKED TO DO SO

SUBJECT: BUDDHIST PHILOSOPHY (རྒྱ་གཞུང་།)

Time: 3 hours

200 Marks

PART I BUDDHIST PHILOSOPHY (རྒྱ་གཞུང་།)

100 Marks

༡༽ གཤམ་གསལ་རྩི་བ་བདུན་ལས་ལྔ་ལ་ལན་གྱིས། རྩི་བ་རེར་ཨང་ ༡༠ རེ་ཡོད། 5x10= 50 Marks

- ༡༽ དུམ་མཚེན་བ་གསུམ་གྱི་རང་སྤྲོད་འཕགས་བ་བཞི་བསྟན་ཚུལ་རྒྱས་བར་གྱིས།
- ༢༽ སྐབ་དང་བདེན་བ་རྣམ་དང་ནི། ། ཞེས་སོགས་གྱི་བསྟན་པའི་གོ་དོན་བརྩེ་བོ་འདི་དག་གིས་ནང་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་གྱི་རྩོད་སྤྱོད་ལོ་བསྐྱུས་ནས་བསྟན་ཚུལ་གྱིས།
- ༣༽ སྤོན་གྱི་ཚོ་ག་དང་ད་ལྟར་གྱི་ཚོ་ག་སོ་སོའི་དོན་དང་། སྤོན་ཚོ་ག་གི་དབྱེ་བ་རི་ཡོད་སོ་སོའི་དོས་འཛིན་གསལ་བར་གྱིས།
- ༤༽ འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མ་དགེས་པའི་ཞལ་ལྷང་ལས། སྤོན་གྱི་མཁས་བ་དག་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་ཅིས་མགོ་ལུང་ཚུལ་དུ་ཅུང་ཟད་བཤད་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན་རྒྱས་བར་གྱིས།
- ༥༽ དོན་དམ་བར་དངོས་པོ་མེད་པར་བསྟུབ་པའི་ཅ་བའི་རྟོགས་དང་། དེའི་ཚུལ་བསྟུབ་ཚུལ་རྒྱས་བར་གྱིས།
- ༦༽ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་མཚོན་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་དོས་བཟུང་ནས། མཚོན་བ་བརྗོད་པའི་ཡུལ། མཚོན་བ་བརྗོད་ཚུལ། དགོས་བ་བཅས་གསལ་བར་གྱིས།
- ༧༽ རྣམ་ཅ་ལས། ཚོགས་བ་གཅིག་ལ་རགས་ལུས་པའི། གཞུགས་ལ་སོགས་བ་དོན་རྟོགས་པ། རྒྱ་ཚོས་རྗེས་སུ་དཔོག་བ་སྟེ། ཏུ་བས་བྱུང་གིང་འགྱུར་བ་བཞིན། ། ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྤོགས་སྔ་དེ་ཕྱི་ནང་གང་ཡིན་དོས་བཟུང་ནས་འགྲེལ་བཤད་གསལ་བར་གྱིས།

17) གཤམ་གསལ་བྱི་བ་བདུན་ལས་ལྔ་ལ་ལན་གྱིས། རྩི་བ་རེར་ཨང་ 6 རེ་ཡོད། 5x6= 30 Marks

- 1) མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། རྣམ་པ་ཀུན་ལྡན་སྣ་ཚོགས་འདི་གསུངས་པས། ། ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟན་པའི་བཀའ་ལ་
བྱང་པའི་འབྲེད་རྩལ་ཐལ་རང་གཉིས་ལ་བྱུང་བར་ཡོད་མེད་དོགས་གཅོད་གྱིས།
- 2) རེས་འབྲུང་གི་བསམ་པ་སྐྱེ་བ་སྐྱབས་འགོ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་སྡོན་དུ་འགོ་དགོས་མིན་དོགས་གཅོད་གྱིས།
- 3) སྐྱུ་ཁམས་འབྲུང་བའི་ཚད་དང་། རིན་ཐང་ཚང་མ་ཚང་ལས་བརྩམས་ཏེ་རང་གི་བསམ་རྩལ་དབྱུང་བ་གྱིས།
- 4) རྣམ་གྲངས་དང་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་བཞེད་རྩལ་ལ་རང་གི་དབྱུང་བ་གྱིས།
- 5) དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་བ་ལ་བྱུང་བར་བྱེ་མིན་རང་གི་བསམ་རྩལ་གྱིས།
- 6) སྐྱོན་ལེལ་འབྲུག་ཏུ་བསྐྱབས་པའི་དགོས་པ་གཙོ་བོ་གང་ལ་བྱུག་མིན་རང་གི་བསམ་འཆར་དོགས་གཅོད་གྱིས།
- 7) ཉགས་ཡང་དག་གི་རྗེས་བྱུང་བ་ལ་ཉགས་ཚོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རེས་པ་སྡོན་དུ་འགོ་དགོས་མིན་བསམ་རྩལ་གྱིས།

18) གཤམ་གསལ་བྱི་བ་བརྩུ་ལ་ལན་གྱིས། རྩི་བ་རེར་ཨང་ 4 རེ་ཡོད། 10x2= 20 Marks

- 1) གཞི་ཤེས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཚོས་དབྱུག་པར་ཡིན་ནམ།
- 2) རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བའི་དོན་དང་། མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཚོས་གཚོད་ཡོད་དམ།
- 3) རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་ཀྱི་དོས་འཇིན་གྱིས།
- 4) སྐྱུ་བཞིའི་དོས་འཇིན་དང་། དེ་དག་གསུམ་དང་གཉིས་སུ་བསྐྱུ་རྩལ་གྱིས།
- 5) ལྷག་མ་བརྩུ་གསུམ་གང་དང་གང་ཡིན་ནམ།
- 6) གཞི་གསུམ་ཚོ་ག་གང་དང་གང་ཡིན་ནམ།
- 7) བདེན་པ་གཉིས་སོ་སོའི་དོན་དང་། མཚོན་གཞི་བཅས་གྱིས།
- 8) སྐྱུ་མ་དང་མི་ལམ། སྐྱིག་གྱུ། རྩི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེད། འགལ་མའི་འཁོར་ལོ་བཅས་ཀྱི་དོས་འཇིན་གསལ་བོར་གྱིས།
- 9) རྩལ་གསུམ་ཀྱི་གོ་དོན་དང་། མཚོན་གཞི་བཅས་གྱིས།

10) རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་དབྱེ་བ་ཇི་ཡོད་དང་། སོ་སོའི་མཚན་གཞི་བཅས་བྲིས།

PART II TIBETAN GRAMMER & POETRY (སྐྱེ་ཅུ་བཤུགས་འཇུག་དང་སྣོན་ངག་)

50 Marks

11) གཤམ་གསལ་དྲི་བ་ལྟ་ལས་གསུམ་ལ་ལན་བྲིས། དྲི་བ་རེར་ཨང་ 10 རེ་ཡོད། 3x10= 30 Marks

1 ཡི་གེའི་རྟགས་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་བར་བྲིས།

2 སྣོན་འཇུག་གི་འཇུག་བ་བཞི་ཁ་གསལ་མདོར་བསྟུས་ཤིག་བྲིས།

3 བདག་གཞན་དུས་གསུམ་གྱི་གོ་དོན་བྲིས།

4 རྒྱན་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་རྒྱན་གྱི་དབྱེ་བ་ཇི་ཡོད་ཁ་གསལ་བྲིས།

5 སྣོན་སེལ་གྱི་གོ་དོན་དགོས་བ་རྣམས་གསལ་བར་བྲིས།

12) གཤམ་གསལ་དྲི་བ་གསུམ་ལས་གཉིས་ལ་ལན་བྲིས། དྲི་བ་རེར་ཨང་ 5 རེ་ཡོད། 2x5= 10 Marks

1 རིགས་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་དང་ཇུས་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཁྱད་པར་གསལ་བར་བྲིས།

2 དངོས་སོ་གཞན་དང་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པའི་བྱ་ལུལ་བར་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་དམ།

3 སྣོན་ངག་ལ་ཉམས་གྱི་གངས་ངེས་མི་འདྲ་བ་བཞེད་ལུགས་ཇི་འདྲ་ཡོད་དམ་དེའོད།

13) གཤམ་གསལ་དྲི་བ་ལྟ་ལས་བྲིས། དྲི་བ་རེར་ཨང་ 5 རེ་ཡོད། 5x2= 10 Marks

1 སྐར་བསྐྱའི་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གངས་བྲིས།

2 སི་ཏུ་འགྲེལ་ཆེན་དང་ཚོམ་བ་སོ་གཉིས་གྱི་མཚན་ཆ་ཚང་བྲིས།

3 མཚན་སྦྱོར་ལྟག་བཅས་གྱི་ནང་གསེས་གསུམ་གྱི་དབེར་བརྗོད་རེ་བྲིས།

༤ གསལ་བྱེད་རྒྱན་གྱི་མཚན་ཉིད་བྲིས།

༥ རྒྱན་ལ་མཐའ་མེད་ཚུལ་གྱི་ཅུ་བ་བྲིས།

PART III BUDDHIST RELIGIOUS HISTORY (རྒྱལ་རབས།) 50 Marks

༡༽ གཤམ་གསལ་འི་བ་ལྷ་ལས་གསུམ་ལ་ལན་བྲིས། འི་བ་རེར་ཨང་ ༡༠ རེ་ཡོད། 3x10= 30 Marks

༡༽ བོད་དུ་བེ་མ་ལས་མན་ངག་སྤྱོད་ཉིག་དང་། བེ་རོས་སེམས་སྤྱོད་དང་མཛད་ཚུལ་བྲིས།

༢༽ བར་དར་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པ་གཞུགས་ལ་བབས་ཚུལ་གོ་བདེ་སྤྱོད་བཏུས་བྲིས།

༣༽ ཉང་རལ་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱི་ཕྱག་རྗེས་རྣམ་ཐར་སྤྱོད་བསྟུས་ཤིག་བྲིས།

༤༽ སྤམ་ལུལ་འབྲས་མོ་གཤོངས་གནས་སྐོ་ཐོག་མར་བྲེས་ཚུལ་བྲིས།

༥༽ ཚོས་རྒྱལ་མངའ་བདག་སེམས་དབའ་ཚེན་པོ་ཕུན་ཚོགས་རིག་འཛིན་གྱི་གདུང་རབས་གང་ལས་མཚེད་ཚུལ་བྲིས།

༡༢༽ གཤམ་གསལ་འི་བ་གསུམ་ལས་གཉིས་ལ་ལན་བྲིས། འི་བ་རེར་ཨང་ ༥ རེ་ཡོད། 2x5= 10 Marks

༡༽ འཇམ་དབལ་ཅ་རྒྱུད་བོད་འགྲུང་དང་ལེགས་སྤྱར་མ་དཔེ་གཉིས་ཀར། ལྷ་ལྷན་ལུལ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན། གངས་ཅན་རི་ཡི་
ནང་གནས་པའི། ཞེས་སོགས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལྷན་བསྟན་པར་གྲགས་པའི་ལྷན་ཚིག་གི་གོ་དོན་སྐོར་ལ་དགེ་ཚོས་
སོགས་མཁས་པ་མང་པོས་དབྱུང་ཚེས་མང་པོ་སྤེལ་ཡོད་པའི་བརྗོད་དོན་སྐོར་བྲིས།

༢༽ ཉ་ར་ན་ཐའི་རྒྱ་གར་ཚོས་འབྲུང་སོགས་བོད་ཀྱི་ཚོས་འབྲུང་དེབ་ཐེར་ཁག་ཏུ་བཀའ་བསྟུ་རིམ་བ་གསུམ་ཇི་སྟར་མཛད་
ཚུལ་དང་། འབགས་པ་གནས་བརྟན་གྱི་བའི་ལུགས་ཀྱི་བཀའ་བསྟུ་མཛད་ཚུལ་བཤད་པ་གཉིས་ལ་མི་འབྲ་བའི་ཁྱད་
པར་ཡོད་མེད་དང་། ཡོད་ན། མི་འབྲ་བའི་ཚུལ་བྲིས།

༣༽ ལྷ་དབང་གཡུལ་རྒྱལ་སོགས་ཚོས་འབྲུང་ཁག་ཏུ། ཁྱི་རལ་གྱི་སྐུ་དུས་སུ། ཡབ་མེས་ཀྱི་དུས་སུ་བསྐྱུར་བའི་གསུང་
རབ་པལ་ཚེར་སྐྱད་གསར་བཅད་ཀྱིས་གཏན་ལ་བབ། ཞེས་གསུངས། འདིར་སྐྱད་གསར་བཅད་ཀྱི་གོ་དོན་བརྗོད་
གོ་དཀའ་བའི་རིགས་རྣམས་བརྗོད་གསར་གོ་བདེ་བར་བརྗོད་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་གོ་དོན་གཞན་ཡོད་

དམ། གལ་ཏེ་དང་པོ་དེ་ཡིན་ན་ཡབ་དང་མེས་པོ་སྟེ། མི་ཚོ་ག་རེ་གཉིས་སྟོན་གྱི་བད་ཚད་མིང་ཚིག་ནམས་སྲས་ཁྱི་
རལ་སྐབས་བད་རྩིང་གོ་དཀའ་བ་ཇི་ལྟར་ཆགས་པ་སྲིད་དམ། དེའི་སྐོར་ཁྱེད་རང་གི་བསམ་ཚུལ་བྲིས།

ག༽ གཤམ་གསལ་ཟི་བ་ལྷ་ལ་ལན་བྲིས། ཟི་བ་རེར་ཨང་ ༩ རེ་ཡོད།

5x2= 10 Marks

༡༽ ལྷ་འགྲུང་རང་རྒྱད་ནང་རྒྱད་སྟེ་གསུམ་གྱི་ངོས་འཛིན་བྲིས།

༢༽ ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་དེང་གང་ལ་ངོས་འཛིན་བྲིད་པ་དང་། དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་བྲིས།

༣༽ ལྷ་བའི་དགེ་འདུན་སྟེ་བ་བཙོ་བརྒྱད་གྲུས་འགོ་དུས་ནམ་ནས་རྒྱ་གསལ་བ་ཡིན་ནམ།

༤༽ འབྲས་མོ་ལྗོངས་གྱི་གཙུག་ལོན་རྣལ་འབྱོར་མཆོད་བཞིའི་མཚན་དང་ལོ་ཚིགས་བྲིས།

༥༽ འབྲས་ལྗོངས་རྒྱལ་རབས་དྲུངས་ཤེལ་མེ་ལོང་སྲུས་མཛད་པ་དང་བྲིས་པའི་ལོ་ཚིགས་བྲིས།